

**Suomen itsenäisyyden
juhlarahaston**

Sitran

**toimintakertomus
vuodelta 2001
eduskunnalle**

Helsinki 2002

SUOMEN ITSENÄISYYDEN JUHLARAHASTON
SITRAN
TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2001

Eduskunnalle

Viitaten 24. päivänä elokuuta 1990 Suomen itsenäisyyden juhlarahastosta annetun lain (717/90) 9 §:n 1 momentin 9 kohtaan Suomen itsenäisyyden juhlarahaston hallintoneuvosto lähettää oheisena kunnioittaen eduskunnalle kertomuksen Sitran toiminnasta vuodelta 2001.

Helsingissä 8. päivänä maaliskuuta 2002

Suomen itsenäisyyden juhlarahaston hallintoneuvoston puolesta

Ilkka Kanerva
puheenjohtaja

Anton Mäkelä
sihteeri

ISSN 1235-6166

EDITA PRIMA OY, HELSINKI 2002

SUOMEN ITSENÄISYYDEN JUHLARAHASTON SITRAN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2001 EDUSKUNNALLE

Suomen itsenäisyyden juhlarahastosta annetun lain mukaan rahaston hallintoneuvostoon kuuluvat eduskunnan kulloinkin asettaman pankkivaltuuston jäsenet. Lain 9 §:n 9 kohdan mukaan hallintoneuvoston on annettava vuosittain kertomus rahaston toiminnasta eduskunnalle.

Hallintoneuvosto antaa täten lain määräämän toimintakertomuksen vuodelta 2001 eduskunnalle. Kertomukseen sisältyvät tässä olevan lausuman lisäksi rahaston tilinpäätös toimintakertomuksineen, eduskunnan valitsemien tilintarkastajien tarkastuskertomus sekä Sitran vuosikertomus vuodelta 2001. Niissä käsitellään rahaston toimintaa yksityiskohtaisesti.

Strategiansa mukaisesti Sitra pyrkii vaikuttamaan suomalaiseen yhteiskuntakehitykseen niin, että Suomi vuonna 2010 kuuluisi maailman kolmen menestyksekkäimmän maan joukkoon. Tavoitteen saavuttamiseksi Sitra harjoittaa tutkimusta, innovatiivista toimintaa ja koulutusta sekä yritysrahoitusta. Kertomusvuoden aikana käynnistettiin uusi verkostokehitykseen ja -rahoitukseen panostava toimintamuoto.

Tutkimustoiminnassa saatettiin loppuun laaja innovaatiojärjestelmän tutkimusohjelma. Kertomusvuonna jatkui Eurooppa 2020 -tutkimushanke, jossa painopistealueina ovat itälaajentuminen sekä pienten valtioiden rooli Euroopan unionissa. Teknologian ennakoitihankkeista, Suomen tietoyhteiskuntamallista ja Euroopan sosiaalisen mallin aineksista valmistuivat tutkimukset. Uutena tutkimuskohteena käynnistettiin verkostotaloutta ja uutta taloutta käsittelevä hanke.

Innovatiivisessa toiminnassa käynnistettiin jo aiemmin päätetyt hankkeet Oppivat seutukunnat (OSKU) ja Itä-Suomen sosiaalisen innovaatioiden keskus (ISO INKE). Vuoden aikana tehtiin esiselvitykset virtuaalitaitekoulua, nuorten elämänhallintaa ja etäyökeskuksia koskevista hankeaihioista. Tietoyhteiskunnan kehittäjille

suunnattu tietopalveluhanke Kärkiverkosto jatkui. Esteetön maailma -projektista syntyneen Seniorisali-liiketoiminnan konseptia kehitettiin.

Koulutustoiminnassa yhteiskunnan ylimmille päättäjille suunnatussa Suomi 2015 -ohjelmassa järjestettiin kurssit 3 ja 4 ja kansantaloutta ja talouspolitiikkaa käsittelevässä Talouspolitiikka 2000+ -ohjelmassa kaksi viikon mittaista kurssia. Russian Future-Makers in Finland -ohjelmalla tutustutettiin nuoria venäläisiä päättäjiä suomalaisen yhteiskunnan toimintaan.

Uusi toimintamuoto Verkostokehitys ja -rahoitus pyrkii uudistamaan pienten ja keskisuurten yritysten muodostamia verkostoja hyödyntämällä uuden talouden ja teknologian keinoja.

Sitran yritysrahoitus koostuu aikaisen vaiheen yrityksiin keskittyvän pääomarahoittamisen lisäksi pääomarahastosijoituksista, PreSeed-palveluista, teknologian kaupallistamisesta ja Sitra Management Oy:n hallinnointitoiminnasta.

Suomalaiseen innovaatiojärjestelmään kuuluvat muun muassa keksintöjen suojaaminen ja kaupallistaminen sekä yritysten synnyttäminen ja kehittäminen. Sitra pyrki omalta osaltaan kertomusvuoden aikana varmistamaan, että tämän järjestelmän puitteissa syntyvälle uudelle yritys-toiminnalle voitiin järjestää riittävä rahoitus.

Sitran peruspääoma on sijoitettu hallintoneuvoston vahvistaman sijoituspolitiikan mukaisesti. Sijoituspolitiikkaan tehtiin lähinnä sijoitusten vaihteluväleihin liittyviä tarkennuksia kertomusvuoden aikana.

Sijoitustoiminnan nettotuotot, 15,2 miljoonaa euroa, olivat vaikean markkinatilanteen takia huomattavasti edellisvuotisia alaisemmat.

Hallintoneuvoston käsityksen mukaan rahaston talous on vakaalla pohjalla ja toiminta on hyvin hoidettu.

Sitran hallintoneuvoston, hallituksen ja tilintarkastajien kokoonpano on selostettu hallituksen toimintakertomuksessa.

Hallintoneuvosto on kokouksessaan 8.3.2002 tilintarkastajien esityksen mukaisesti vahvistanut juhlarahaston tuloslaskelman ja taseen. Samassa kokouksessa päätettiin hallituksen esityksen mukaisesti siirtää tilivuoden 2001 alijäämä,

joka on 24 880 681,22 euroa, edellisten tilikausien alijäämä-/ylijäämättilille sekä myönnettiin vastuuvapaus rahaston hallitukselle ja yliasiamiehelle.

Helsingissä 8. päivänä maaliskuuta 2002

Ilkka Kanerva
Anneli Jäätteenmäki
Martti Tiuri

Virpa Puisto
Antero Kekkonen
Kari Uotila

Olavi Ala-Nissilä
Mauri Pekkarinen
Ben Zyskowitz
./ Anton Mäkelä

TILINPÄÄTÖS

Hallituksen toimintakertomus vuodelta 2001

Vuonna 1967 perustetulle Suomen itsenäisyyden juhlarahastolle 34. toimintavuosi oli vilkas ja tapahtumarikas. Sitra jatkoi uusien toimintamuotojen kehitystyötä ja keskittyi aiempaa korostuneemmin suuriin hankkeisiin.

Yli kymmenen vuoden ajan jatkunut maailmantalouden nousukausi päättyi lähinnä Yhdysvaltain talousongelmien takia. 1990-luvun puolivälistä jatkunut tuotannon voimakas kasvu johti sekä yksityisen sektorin että koko kansantalouden tuntuvaan velkaantumiseen. Syvenevien kaupp- ja vaihtotaseen vajeiden myötä Yhdysvaltain talouden vetoapu muulle maailmalle väheni.

Globaalitalouden suhdannenäkymät synkistyivät entisestään syyskuussa Yhdysvalloissa tapahtuneiden terrori-iskujen takia. Tapahtuman jälkeen sekä kuluttajien että yritysten käyttäytyminen muuttui varovaisemmaksi, ja pessimismin väistymisestä saatiin ensimmäisiä merkkejä vasta kertomusvuoden viimeisillä viikoilla. Yhdysvaltain keskuspankki pyrki osaltaan keventämään rahapolitiikkaa alentamalla vuoden aikana ohjauskorkoaan ennätyksellisen alhaiselle tasolle.

Taloukasvu vaimeni Yhdysvaltain lisäksi myös muualla maailmassa, kuten Euroopassa, Aasiassa ja Latinalaisessa Amerikassa. Viennin ja kotimaisen kysynnän heikkeneminen lisäsi ongelmia Euroopassa, ja Euroopan unionin taloukasvu hidastui selvästi edellisen vuoden lukemista. Japanin talouden heikkeneminen jatkui, kun yrityssektorin ja rahoitusmarkkinoiden rakenneuudistus vielä oli kesken. Aasiassa kahden suuren talouden, Intian ja Kiinan, kotimainen kysyntä auttoi molempia maita kokonaistuotannon kasvuun vuonna 2001 muun maailman talousvaikeuksista huolimatta. Myös Venäjän taloukasvu oli ripeää lähinnä energiatuotannon kasvun ansiosta. Sen sijaan maailman talousvaikeudet vähensivät selvästi niiden Keski- ja Itä-Euroopan

maiden kasvua, jotka ovat sidoksissa Euroopan unioniin.

Kansainväliset osakemarkkinat olivat jo ennen syyskuun terrori-iskuja laskusuunnassa varsinakin tietotekniikka- ja tietoliikennesektorilla. Lasku jyrkentyi heti iskujen jälkeen. Alamäki jäi kuitenkin lyhytaikaiseksi, ja sijoittajien luottamus talouden toimintakykyyn palautti kurssit vuoden loppuun mennessä iskuja edeltäneelle tasolle. Myös öljyn hinnannousu taittui nopeasti.

Suomen talous notkahti alaspäin keväällä, jolloin vienti supistui ja investoinnit vähenivät selvästi. Painoarvoltaan jo lähes puoleen bruttokansantuotteesta kasvaneen viennin ansiosta ulkomaankauppa säilyi kuitenkin edelleen ylijäämäisenä. Suhdannekuva muuttui etenkin teollisuudessa tavanomaista heikommaksi, ja taloudessa oli taantumien merkit. Valtiontaloudessa valtionvelka aleni kuitenkin edelleen ja tulot ylittivät kassamenot.

Strategiansa mukaisesti Sitra pyrkii vaikuttamaan suomalaiseen yhteiskuntakehitykseen niin, että Suomi vuonna 2010 kuuluisi maailman kolmen menestyksekkäimmän maan joukkoon. Taavoitteen saavuttamiseksi Sitra harjoittaa tutkimusta, innovatiivista toimintaa ja koulutusta (TIK-toimintaa) sekä yritysrahoitusta. Kertomusvuoden aikana käynnistettiin uusi verkostokehitykseen ja -rahoitukseen panostava toimintamuoto.

Sitran rahoituspäätösten määrä laski 36 prosenttia edellisen vuoden ennätystasolta. Kertomusvuonna ja aiemmin tehtyihin päätöksiin perustuneet maksatukset olivat 52 miljoonaa euroa eli 18 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna.

Sitran taloudelliset voimavarat ovat kymmenen viime vuoden aikana moninkertaistuneet lähinnä peruspääomasijoitusten arvonnousujen ja myyntivoittojen ansiosta. Vuoden 2001 tilikauden tulos jäi alijäämäiseksi sijoitusomaisuuteen

tehtyjen arvonlennusten ja pääomasijoitustoiminnan vähäisten tuottojen takia. Sitran taloudellinen asema on kuitenkin edelleen vahva ja luo hyvät edellytykset toiminnan rahoitukselle vastaisuudessaakin.

Tutkimus, innovatiiviset hankkeet ja koulutus (TIK)

Sitran tutkimusten, innovatiivisten hankkeiden ja koulutustoiminnan perustehtävänä on osoittaa yhteiskunnan edessä olevia muutospaineita sekä luoda tietopohjaa ja toimintamalleja kansallisen menestysstrategian kehittämiseksi.

Sitran tutkimuksen päätavoitteena on vahvistaa päätöksentekijöiden ja suuren yleisön tietämystä yhteiskunnan edessä olevista muutoksista ja auttaa kehittämään uusia olosuhteita vastavia strategioita ja toimintalinjoja. Innovatiivinen toiminta luo lupaaville uusille liiketoiminta-alueille yhteistyöverkostoja, jotka edistävät kansantalouden menestystä ja kansalaisten hyvinvointia, sekä kokeilee uusia toimintatapoja hyvinvointiyhteiskunnan kustannustehokkuuden parantamiseksi. Koulutusohjelmillaan Sitra haluaa varmistaa yhteiskunnallisten päättäjien, päätösten valmistelijoiden ja toimittajien osaamisen muuttuvassa maailmassa.

Tutkimus

Kertomusvuonna saatettiin loppuun laaja innovaatiojärjestelmän tutkimusohjelma. Perustulokset on koottu raporttiin *Transformation of the Finnish innovation system*. Raportti painottaa tarvetta kehittää systemaattisesti koko innovaatiojärjestelmää ja vahvistaa vuorovaikutusverkostoja. Kaikkine julkaisuineen tutkimusohjelma on perusteellisin innovaatiojärjestelmän tutkimushanke Suomessa.

Sitran työtä suomalaisen tietoyhteiskunnan kehittämiseksi jatkoi Manuel Castellsin ja Pekka Himasen tutkimus Suomen tietoyhteiskuntamallista. Hankkeen raportti julkaistiin syksyllä. Sen perusväittämän mukaan suomalaisessa tietoyhteiskuntamallissa on onnistuneesti yhdistetty kilpailukykyisen tieto- ja viestintäteknologian kehittäminen hyvinvointiyhteiskuntaan. Raportti analysoi ja osoittaa myös Suomen malliin kohdistuvia haasteita. Koska suomalainen tietoyhteiskunta on herättänyt ulkomailla suurta kiinnostusta, raportin englanninkieliselle laitokselle hankitaan kansainvälinen kustantaja.

Kertomusvuonna jatkui Eurooppa 2020 -tutkimushanke, joka toteutetaan yhteistyössä Brysselissä toimivan Centre for European Policy Studies -tutkimuslaitoksen kanssa. Sitran tutkimusten painopisteinä ovat olleet itälaajentuminen ja pienten valtioiden rooli Euroopan unionissa. CEPS on keskittynyt hallitusten välisten konferenssien analyysiin ja unionin rakennetta koskeviin kysymyksiin. Hanke julkaisi vuoden 2001 aikana kolme suomenkielistä tiedotuslehteä.

Kertomusvuonna julkistettiin myös Euroopan sosiaaliseen ulottuvuuteen liittyvä raportti Euroopan sosiaalisen mallin aineksia, jossa selvitetään sosiaalisen ulottuvuuden muuttunutta asemaa Euroopan yhdentymisessä. Raportti tuo esiin sosiaalisen mallin käsitteen kasvavan merkityksen Euroopan unionin lähivuosisien kehitystavoitteissa.

Teknologian ennakointihankkeita koskeva tutkimus Kokemuksia kansallisista teknologiaennakoinneista analysoi Suomen kannalta kiinnostavia kansallisia ennakointihankkeita (Alankomaat, Etelä-Korea, Irlanti, Iso-Britannia, Italia, Itävalta, Japani ja Ruotsi). Tutkimuksen pääpaino oli kuitenkin ennakointihankkeiden tavoitteiden, menetelmien ja organisoinnin analyysissä. Hankkeen tulokset ovat tärkeitä pohdittaessa teknologian ennakkoinnin tarpeita ja toteutustapoja Suomessa.

Verkostotalous on Sitran pitkäaikainen tutkimuskohde. Tätä aihetta käsittelee myös vuonna 2001 alkanut uuden talouden tutkimushanke. Hankkeen ensimmäisenä raporttina julkistettiin syksyllä 2001 kirja *Uuden talouden loppu?*, joka on yleisesitys uuden talouden käsitteestä ja sitä koskevasta tutkimuksesta. Jatkossa hanke keskittyy uuden talouden vaikutusten analyysiin Suomessa. Tulokset julkaistaan vuoden 2002 keväällä.

Innovatiivinen toiminta

Vuonna 2001 innovatiivisessa toiminnassa keskityttiin aiemmin päätettyjen hankkeiden Oppivat seutukunnat (OSKU) ja Itä-Suomen sosiaalisten innovaatioiden keskus (ISO INKE) käynnistämiseen sekä uusia hankkeita koskevien esiselvitysten tekemiseen.

OSKU-hankkeessa käynnistettiin eri puolilla Suomea kahdeksan alueellista osaprojektia, joissa kehitetään edelleen Oppiva Ylä-Karjala-hankkeessa hyväksi havaittuja toimintamalleja kansalaislähtöisen tietoyhteiskunnan ja kansalaisverkon rakentamisessa. Jokaisessa osapro-

jektissa luodaan paikallinen kansalaisverkko, koulutetaan paikkakunnan työttömistä vertaiskouluttajia sekä opetetaan kansalaisia hyödyntämään tietoverkkoja päivittäisessä elämässään. Kansalaisverkkojen sisällöt ja hyödyt muotoutuvat kunkin alueen omista lähtökohdista.

Pieksämäen seudun kuntien alueella toteutettavassa ISO INKE -hankkeessa kehitetään uusia malleja hyvinvointipalveluiden tuottamiseen. Vuonna 2001 selvitettiin hyvinvointipalveluiden kysyntää ja tarjontaa seutukunnassa, kehitettiin yksityisiä hyvinvointipalveluita välittävän organisaation toimintamallia sekä parannettiin kuntien omaa palvelutuotantoa koskevaa kustannuslaskentaa ja hankintayhteistyötä. Vuoden aikana käynnistettiin myös palveluyritysten yhteistyöverkoston rakentaminen ja perustettiin hyvinvointipalveluita välittävä keskus (call center).

Sitran aiemmin käynnistämistä innovatiivisista hankkeista jatkui tietoyhteiskunnan kehittäjille suunnattu tietopalvelu Kärkiverkosto, johon rekisteröityneiden käyttäjien määrä oli vuoden lopussa jo 5 700.

Esteetön maailma -hankkeen yhteydessä perustettiin aikoinaan Finland Travel Marketing Oy markkinoimaan suomalaisia kuntoutuskylpylöitä ulkomaille. Hanke epäonnistui, ja kertomusvuoden lopussa Sitra myi osuutensa yhtiöstä Matkailunkehitys Nordia Oy:lle. Samassa yhteydessä yhtiön osakaspohjaa laajennettiin tärkeimpien kuntoutuskylpylöiden suuntaan. Kertomusvuonna kehitettiin myös Esteetön maailma -projektista syntyneen Seniorisali-liiketoiminnan konseptia.

Myös uusia innovatiivisia hankkeita koskevia esiselvityksiä jatkettiin. Virtuaalitaitokoulu, nuorten elämänhallintaa ja etätyökeskuksia koskevista hankkeihioista laadittiin vuoden aikana esiselvitykset ja Sitran projektitoiminnan tueksi tehtiin projektinvetäjän opaskirja.

Koulutus

Kertomusvuonna jatkettiin vuonna 1999 määriteltyjen koulutusstrategioiden toteuttamista. Suomi 2015 -ohjelmassa pidettiin kurssit 3 ja 4. Kolmannen kurssin avausseminaari oli Washington D.C:ssä, ja neljäs kurssi aloitti työskentelynsä San Franciscossa. Molempien kurssien seuraavat seminaarit olivat Moskovassa ja Berliinissä sekä viimeiset kaksi seminaaria Suomesa. Kurssien loppuraportit herättivät vilkasta julkista keskustelua. Kurssit ehdottivat myös useita teemoja syvempään käsittelyyn niin sanotussa

workshop-työskentelyssä. Ensimmäinen workshop Työelämän murros — koulutuksen vastaus käynnistettiin syksyllä 2001.

Talouspolitiikka 2000+ -ohjelmassa järjestettiin kaksi viikon mittaista kurssia. Nuoria venäläisiä päättäjiä tutustutettiin suomalaisen yhteiskunnan toimintaan viikon pituisella Russian Future-Makers in Finland -ohjelmalla. Talouspolitiikan haasteista järjestettiin kolme teemaseminaaria.

Verkostokehitys ja -rahoitus

Sitran innovatiivisen toiminnan Taitoteknologia-hankkeesta saatujen kokemusten pohjalta päätettiin toimintaa laajentaa perinteisten pienten ja keskisuurten yritysten muodostamien verkostojen uudistamiseen hyödyntämällä uuden talouden ja teknologian keinoja. Tavoitteena on vahvistaa yritystoimintaa markkinalähtöisen liiketoiminnan, verkostoitumisen ja kansainvälistymisen kautta.

Taitoteknologia-hankkeen Laukut ja nahkatuotteet -projektissa kehitettiin ammattisuunnittelijoiden ja yritysten kanssa uusia korkealaatuisia tuotemallistoja. Samalla tutkittiin eri vaihtoehtoja yhteisen ”vientiveturin” perustamiseen.

Soitinrakennus-projekti päättyi kesällä, kun yhdessä yrittäjien kanssa todettiin, että ala ei ole kypsä verkoston kehitysmallin soveltamiseen.

Julkitilasisustaminen-projektissa kehitettiin yhdessä yritysryhmän kanssa kokonaiskonseptia kongressi- ja koulutustilojen sisustamiseen. Syksyllä tehtiin laajaa selvitystyötä yhteistyöyrityksen löytämiseksi Sakasta.

Syksyllä käynnistyi selvitystyö siitä, miten TE-keskukset, Tekes, Finnvera Oyj, Finpro, Suomen Teollisuussijoitus Oy ja Sitra voisivat syventää käytännön yhteistyötään pienten ja keskisuurten yritysverkostojen kehittämisessä ja kansainvälistämisessä. Samalla ryhdyttiin kartoittamaan perinteisiä yritysverkostoja kehitystyötä varten.

Yritysrahoitus

Sitran yritysrahoituksen perustehtävänä on luoda ja kehittää kilpailukykyistä ja kannattavaa yritystoimintaa Suomessa tarjoamalla yrittäjille ja yrityksille rahoitusta ja muita niiden kehittämistä edistäviä palveluja.

Sitran yritysrahoitus koostuu aikaisen vaiheen yritysrahoituksen pääomarahoittami-

sen lisäksi pääomarahastosijoituksista, PreSeed-palveluista, teknologian kaupallistamisesta ja Sitra Management Oy:n hallinnointitoiminnasta.

Sitran yritysrahoituksen rahoituspäätösten määrä oli 61 miljoonaa euroa, kun se ennätysvuonna 2000 oli 83 miljoonaa euroa. Vähennys johtuu erityisesti rahastosijoitusten määrän alenemisesta. Sen sijaan suorat sijoitukset yrityksiin kasvoivat verrattuna vuoteen 2000. Näin Sitra edelleen toteutti tehtäväänsä suomalaisen tehokkaasti toimivan innovaatiojärjestelmän osana.

Sitran yritysrahoitus on pitkäjänteistä toimintaa, johon lyhytaikaiset taloudellisten suhdanteiden muutokset eivät olennaisesti vaikuta. Toisaalta toiminnan lähtökohta on markkinaehtoisuus. Jos markkinoilla tilanne ja sovellettavat rahoitusehdot muuttuvat, Sitrakin pyrkii vastavasti muuttamaan ehtojaan, jotta vältetään kilpailu yksityisten toimijoiden kanssa.

Kansainväliset pääomamarkkinat alkanevat toipua jo vuonna 2002. Kuitenkin on selvää, että vuonna 2000 alkanut kaikkia keskeisiä markkinoita koskettava taantuma ulottaa vaikutuksensa vielä ainakin parin vuoden päähän. Sinäkin aikana Sitra kantaa vastuunsa lupaavien sijoituskohteiden saattamisessa taantumasta yli. Samalla se edelleen johdonmukaisesti kehittää omia palvelujaan parhaiden kansainvälisten käytäntöjen mukaisesti.

Pääomasijoitustoiminta

Sitran pääomasijoitustoiminta keskittyy alkavien yritysten rahoittamiseen. Usein Sitra tekee puhtaasti siemenrahoitussijoituksen vastaperustettuun yritykseen, joka on tuotekehitysvaiheessa ja jolla ei ole vielä lainkaan varsinaista liiketoimintaa.

Sijoituskohteiksi etsitään lähinnä innovaatiopohjaisia teknologiayrityksiä. Aiemmin keskityttiin tuotannollisiin yrityksiin, mutta nykyään tuotannon ja palvelujen erottaminen toisistaan on mahdotonta, joten rahoituskohteet voivat olla myös palveluyrityksiä.

Vaikeasta taloustilanteesta huolimatta Sitran suoria sijoituksia koskevien rahoitusesitysten eli hankevirran määrä oli edellisvuoden tasolla. Käsittelyssä oli vuoden aikana vajaat 200 liiketoimintasuunnitelmaa ja niihin liittyvää rahoitusesitystä. Teknologiasektorin hankkeiden määrä jopa kasvoi edellisestä vuodesta. Rahoitusesityksistä 10–15 prosenttia johtaa myönteiseen rahoituspäätökseen.

Myönteisten, suoria sijoituksia koskevien rahoituspäätösten määrä kasvoi vuonna 2001 merkittävän suureksi, 37 miljoonaan euroon, kun se edellisenä vuonna oli 22 miljoonaa euroa. Ensimmäiset sijoituksia koskevat rahoituspäätökset nousivat 15 miljoonaan euroon edellisvuoden 12 miljoonasta eurosta. Nämä päätökset kohdistuivat 22 yritykseen, kun edellisvuoden vastaava luku oli 24.

Vasta toimintansa aloittaneet yritykset tarvitsevat yleensä lisää rahoitusta. Kun irtautumisia oli kertomusvuonna hyvin vähän, jatkosijoitusten merkitys korostui. Jatkosijoituksia tehtiin 22 miljoonaa euroa yhteensä 39 yritykseen. Edellisen vuoden luvut olivat 10 miljoonaa euroa ja 30 yritystä. Sitran suorien sijoitusten kasvu on erittäin merkittävä, sillä yritysten parin vuoden takaiset hinnat ovat laskeneet toimialasta ja yrityksestä riippuen jopa 50–70 prosenttia. Toisaalta muiden rahoituksen tarjoajien haluttomuus rahoittaa aikaisen vaiheen yrityksiä on lisännyt Sitran rahoituksen kysyntää.

Vuonna 2001 irtauduttiin 11 yrityksestä. Irtautumisista saadut tuotot olivat yhteensä 2 miljoonaa euroa.

Yrityksen kansainvälinen kilpailukyky edellyttää riittävää kriittistä massaa ja sen mahdollistamia voimavaroja. Yksi voimistuva suuntaus on yritysten yhdistyminen ennen kansainvälistymistä. Yritysostojen, fuusioiden ja allianssien avulla yritykset voivat kasvattaa tuotesalkkuaan ja voimavarojaan ja samalla hallita pieneen kokoon ja yksipuoliseen tuotestrategiaan liittyviä riskejä. Sitra osallistuu aktiivisesti kohdeyritystensä kehittämiseen ja vahvistamiseen.

Sitran yritysrahoituksen yhteistyö eri markkinaosapuolien kanssa on entisestään tiivistynyt. Luonnollisimpia kumppaneita ovat julkisen sektorin toimijat, erityisesti Tekes, jonka rahoitusta lähes kaikki Sitran kohdeyritykset ovat saaneet. Lisäksi Sitra osallistuu aktiivisesti Tekesin teknologiaohjelmiin. Muita tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat Finnvera Oyj, Suomen Teollisuussijoitus Oy sekä muun muassa Suomen Akatemia, Valtion teknillinen tutkimuskeskus ja Finpro. Vuoden aikana toteutettiin yrittäjille ja yrityksille tarkoitettu infoportaali www.yrityssuomi.fi, joka alkaa toimia vuoden 2002 alkupuolella.

Vuoden 2000 toimintakertomuksessa mainittu hanke valtakunnallisen siemenrahaston käynnistämiseksi yhdessä Suomen Teollisuussijoituksen kanssa ei toteutunut.

Julkisen sektorin lisäksi Sitra pyrkii liittoutumaan yksityisten pääomarahojittajien kanssa. Tässä on onnistuttukin hyvin, sillä lähes joka toisessa Sitran kohdeyrityksessä on mukana myös muita sijoittajia. Kun sijoitukset samalla rahoituskierroksella tehdään samoin ehdoin, tämä on hyvä osoitus myös Sitran rahoituksen markkinaehtoisuudesta.

Pääomasijoitustoimintaa toteutetaan neljässä asiantuntijatiimissä: teknologia, Life Sciences, aluetoiminta ja PreSeed. Vuoden 2001 lopussa Sitran salkussa oli 121 kohdeyritystä. Sijoitusten arvo oli 104 miljoonaa euroa. Vuotta aiemmin vastaavat luvut olivat 114 yritystä ja 81 miljoonaa euroa.

Rahastosijoitukset

Sitra on toiminut pääomarahastosijoittajana 1990-luvun alusta lähtien. Sijoitustoiminnan ohella Sitra on ollut aktiivinen myös rahastojen hallinnoinnissa. Alkuaikoina tavoitteena oli oppia pääomasijoittamista ja edistää siten toimialan kehittymistä Suomessa. Sen jälkeen Sitran rooli on monipuolistunut.

Sitra vaikutti 1990-luvun puolivälissä aktiivisesti aluerahastoverkon synnyttämiseen Suomeen yhdessä silloisen Keran kanssa. Vuosikymmenen lopulla Sitran tehtäväksi tuli kehittää aluerahastojen hallinnointia. Siinä yhteydessä Sitrasta tuli useimpien aluerahastojen hallintoyhtiöiden enemmistöomistaja. Tuolloin laaditun ohjelman mukaan yhtiöt yksityistetään ja yrittäjyyttä lisätään. Tavoite on toteutunut suunnitelmien mukaan. Vuoden 2003 loppuun mennessä Sitran omistus hallintoyhtiöissä pienenee enintään 20 prosenttiin. Viime vuosina aluerahastojen rahoitus- ja henkilövoimavarat ovat kasvaneet merkittävästi.

Vuodesta 2000 lähtien rahastosijoitukset ovat muuttuneet yhä selkeämmin strategisiksi. Tärkeimpänä perusteena on sijoituksen sopivuus Sitran omaan toimintaan ja sen tukemiseen. Sijoituksia on tehty sekä kansainvälisiin että kotimaisiin rahastoihin. Yhteistyö on osa pääomasijoittamisen tiimien toimintaa. Useita sijoituksia on tehty myös lähialueilla Baltiassa ja Venäjällä toimiviin rahastoihin ja niitä hallinnoiviin yhtiöihin.

Vuonna 2001 tehtiin päätökset sijoituksista yhdeksään rahastoon. Näistä kolme oli kansainvälisiä rahastoja, kolme aluerahastoja ja kolme muita kotimaisia rahastoja. Sijoitussitoumusten yhteismäärä oli 30 miljoonaa euroa.

Pääomarahastoista saadut tuotot olivat vuonna 2000 poikkeuksellisen suuret, 41 miljoonaa euroa. Markkinatilanteen voimakas heikentyminen johti siihen, että tuotot kertomusvuonna vähenivät neljään miljoonaan euroon. Rahastotuottojen odotetaan jäävän vuosina 2002 ja 2003 selvästi parhaiden vuosien 1999 ja 2000 tuottoja alemmiksi.

Vuoden lopussa Sitralla oli sijoituksia 54 rahastossa ja sijoitussitoumusten yhteismäärä oli 122 miljoonaa euroa. Lisäksi Sitra ja sen tytäryhtiö Sitra Management Oy olivat omistajina yhteensä 19:ssä rahastojen hallintoyhtiössä. Kaiken kaikkiaan Sitra on maksanut rahastoihin sijoitussitoumuksistaan 84 miljoonaa euroa ja saanut rahastoista palautuksia ja tuottoja 86 miljoonaa euroa.

PreSeed

Sitran yritysrahoitus toimii alueilla, joilla on markkina-aukkoja. Samalla kun aukkoja paikataan, kehitetään myös markkinoiden toimintaa. Yksi puutteellisesti toimiva aukko jää tuotekehitys- ja pääomarahoituksen välille. Sitä paikkaamaan alettiin vuonna 2000 suunnitella PreSeed-rahoitusta.

Yhdessä Tekesin kanssa tehtiin suunnitelma LIKSA-palvelusta, jonka tarkoituksena on mahdollistaa hyvän liikeidean kehittäminen liiketoimintasuunnitelmaksi. LIKSA-rahoitus voidaan myöntää yrittäjälle jo ennen yrityksen perustamista. Sen turvin hän voi keskittyä liiketoimintasuunnitelman laatimiseen ja hankkia tarvittavia palveluita ulkopuolisista lähteistä.

Kertomusvuoden alkupuolella suunnitelmat konkretisoitiin, ja toiminta käynnistyi kesällä 2001. Vuoden loppuun mennessä käsiteltiin 160 hakemusta ja niistä hyväksyttiin noin neljännes. Ensimmäiset kokemukset osoittavat, että palvelulla on merkittävästi kysyntää.

Toisena osana PreSeed-palvelupakettia on INTRO-palvelu, jossa Sitra esittelee LIKSAA saaneet yritykset sijoittajille. Alkavat yritykset tarvitsevat usein rahoituksen lisäksi apua varsinaisen yritystoiminnan organisointiin ja kehittämiseen. Yksityiset pääomasijoittajat eli bisnesenkelit ovat tärkeä sijoittajaryhmä. Ensimmäiset INTRO-vaiheen sijoitukset tehdään vuoden 2002 alkupuolella.

Teknologian kaupallistaminen

Teknologian kaupallistamistoimintojen tavoitteena on varmistaa, että yliopistoissa ja tutki-

muslaitoksissa tutkimustyössä syntyneet inno-vaatiot saadaan kaupalliseen toteutukseen.

Sitra edistää teknologian kaupallistamista yhteistyössä kahdeksan teknologian kaupallistamisyhtiön kanssa. Sitra on vähemmistöomistajana osassa näitä yhtiöitä.

Merkittävin tapahtuma teknologiaa kaupallistavien yhtiöiden verkostossa oli Licentia Oy:n toiminnan aloittaminen. Licentia syntyi Helsinki University Licensingin ja Finntech Finnish Technologyn fuusion tuloksena. Näin saatiin kootuksi yhteen pääkaupunkiseudun lisensointiresurssit. Yhtiön toiminta on lähtenyt hyvin käyntiin. Toisena merkittävänä hankkeena on teknologian kaupallistamisyhtiöiden kanssa toteutettava lisensointiohjelma, joka alkoi vuonna 2000 ja jatkuu vielä vuonna 2002. Sen tuloksena näihin yrityksiin on jo syntynyt yli viiden miljoonan euron sopimuskanta.

Jos innovaation kaupallistamisessa päädytään yrityksen perustamiseen, on yrityksen ensimmäinen sijoituspaikka usein yrityshautomo tai -kiihdyttämö. Sitran roolia yritysten kehittämisessä pohdittiin kertomusvuoden aikana ja tehtiin selvitys Suomessa toimivista yrityskehitysyhtiöistä. Päätös Sitran mahdollisista käytännön toimista tällä alueella siirtyi vuoteen 2002.

Sitra Management Oy

Sitra omistaa kokonaan Sitra Management Oy:n osakekannan. Yhtiön tehtävänä on hallinnoida omassa omistuksessaan ja Sitran omistuksessa olevia pääomarahastojen hallintoyhtiöiden osakkeita ja osallistua näiden yhtiöiden toimintaan. Yhtiön vastuulla on sekä kansainvälisiä että kotimaisia hallintoyhtiöitä. Yhtiön omistus Fenno Management Oy:ssä myytiin kertomusvuoden aikana. Yhtiön palveluksessa on toimitusjohtajan lisäksi kaksi toimihenkilöä. Sitra Managementin voitto toimintavuodelta oli 0,2 miljoonaa euroa ja taseen loppusumma 4,5 miljoonaa euroa.

Hallinto ja henkilöstö

Suomen eduskunnan alaisen Sitran hallintoneuvoston muodostaa Suomen Pankin pankki-valtuusto. Kertomusvuoden aikana kuusi kertaa kokoontuneeseen hallintoneuvostoon kuuluivat kansanedustajat Ilkka Kanerva (puheenjohtaja), Virpa Puisto (varapuheenjohtaja), Olavi Ala-Nissilä, Anneli Jäätteenmäki, Antero Kekkonen, Mauri Pekkarinen, Martti Tiuri, Kari Uotila ja

Ben Zyskowicz. Hallintoneuvoston sihteerinä toimi varatuomari Anton Mäkelä.

Sitran hallitukseen kuuluivat vuonna 2001 valtiosihteeri Raimo Sailas (puheenjohtaja), kansliapäällikkö Erkki Virtanen (varapuheenjohtaja), kansliapäällikkö Markku Linna, varatuomari Esko Ollila, osastopäällikkö Hannele Pohjola sekä Sitran yliasiamies Aatto Prihti. Hallituksen sihteerinä toimi johdon assistentti Kirsti Uotila. Hallitus kokoontui vuoden aikana kymmenen kertaa.

Eduskunnan valitsemina Sitran tilintarkastajina toimivat kansanedustaja Johannes Leppänen puheenjohtajana (varajäsen kansanedustaja Paula Lehtomäki), kansanedustajat Matti Saari- nen (Ulla Juurola), Iivo Polvi (KHT-tilintarkastaja Arto Kuusiola) ja Juha Karpio (Kalervo Kummola) sekä professori, KHT Reino Majala (KHT-tilintarkastaja Kari Manner). Tilintarkastajien sihteerinä toimi professori, KHT Kalervo Virtanen.

KHT-yhteisö SVH PricewaterhouseCoopers Oy päävastuullisena KHT Juha Wahlroos vastasi hallintoneuvoston valitsemana Sitran sisäisestä ja rahoituskohteiden tarkastuksesta.

Ensimmäinen vuosi uusissa toimitiloissa Helsingin Ruoholahdessa osoitteessa Itämerentori 2 sujui hyvin. Uuden talon arkkitehtuuri ja sisustusratkaisut ovat herättäneet paljon myönteistä huomiota.

Sitran henkilöstön vahvuus oli kertomusvuoden lopussa 89 henkeä, joista 32 yritysrahoituksessa ja 24 TIK-toiminnassa. Hallinnollisissa tehtävissä toimi 33 henkeä. Henkilöstöstä 58 prosenttia oli naisia ja 42 prosenttia miehiä, ja medianikeski-ikä oli 40 vuotta. Yliopisto- tai korkeakoulututkinnon suorittaneita oli 65 prosenttia henkilöstöstä.

Henkilöstöhallinto pyrkii Sitran toiminnan kehittämiseen tunnistamalla parannuskohteita ja tukemalla hyvän työilmapiirin luomista. Kertomusvuoden aikana ryhdyttiin kokeilemaan uudenlaista kannustinjärjestelmää.

Sitralaiset ovat sitoutuneet vahvasti työhönsä. Heidän työhyvinvoinnistaan pidetään huolta muun muassa koulutuksella ja samaan toimitaloon sijoittuneilla kattavilla työterveyspalveluilla. Tietojen, taitojen ja asenteiden kehittämiseksi järjestettiin omia koulutus- ja virkistystilaisuuksia.

Peruspääoma

Sitran peruspääoman nimellisarvo on 235 miljoonaa euroa. Pääosin kotimaisiin ja ulkomaisiin

osakkeisiin ja korkoinstrumentteihin sekä kiinteistöihin ja pääomarahastoihin sijoitetun peruspääoman markkina-arvo oli vuoden lopussa 755 miljoonaa euroa. Vaikean markkinatilanteen vuoksi markkina-arvo laski vuoden alusta 308 miljoonaa euroa.

Osake- ja korkosijoitusten hoito on annettu ulkopuolisille omaisuudenhoitajille. Mandatum Omaisuudenhoito Oy, Alfred Berg Omaisuudenhoito Oy, Lombard Odier & Cie, Morgan Stanley & Co. Int. Ltd. sekä JP Morgan Fleming Asset Management Ltd. toimivat kertomusvuonna Sit-

ran omaisuudenhoitajina. Vuoden lopussa tehtiin päätös uudesta omaisuudenhoitomandaatista Handelsbanken AB:n kanssa. Sitran peruspääomasta 73 prosenttia oli vuoden lopussa sijoitettu kotimaisiin kohteisiin.

Esitys alijäämästä

Hallitus esittää, että tilikauden alijäämä, joka on 24 880 681,22 euroa, siirretään edellisten tilikausien alijäämä-/ylijäämättilille.

Tuloslaskelma

	1.1.—31.12.2001 €	1.1.—31.12.2000 €
Varsinainen toiminta		
Yritysrahoitus		
Tuotot		
Myyntivoitot	2 276 337,38	5 649 775,92
Tuotot rahastosijoituksista	3 291 119,46	40 455 034,79
Muut tuotot rahoituskohteista	1 650 708,50	13 337 439,82
1)	7 218 165,34	59 442 250,53
Kulut		
Kulut rahoituskohteista 2)	—30 440 315,81	—15 732 976,69
Muut kulut 3)	—728 625,84	—679 109,13
Osuus yhteiskuluista	—2 959 913,64	—2 505 416,20
	—34 128 855,29	—18 917 502,02
	—26 910 689,95	40 524 748,51
Tutkimus, innovatiiviset hankkeet ja koulutus		
Tuotot		
Tuotot rahoituskohteista 4)	14 626,02	31 569,21
Kulut		
Kulut rahoituskohteista 5)	—7 718 992,49	—5 065 864,40
Muut kulut 6)	—273 148,87	—128 212,40
Osuus yhteiskuluista	—1 263 766,75	—1 043 643,97
	—9 255 908,11	—6 237 720,77
	—9 241 282,09	—6 206 151,58
Hallinto		
Kulut		
Henkilöstökulut 7)	—5 901 453,34	—4 917 737,88
Poistot 8)	—621 998,15	—644 315,76
Muut kulut	—1 667 569,92	—989 385,76
Siirrot toiminnoille	4 223 680,39	3 549 060,18
	—3 967 341,02	—3 002 379,22
Kulu-/tuottojäämä	—40 119 313,06	31 316 217,72
Sijoitustoiminta		
Sijoitustoiminnan tuotot 9)	88 855 470,95	248 720 718,29
Sijoitustoiminnan kulut 10)	—73 616 839,11	—80 468 678,98
	15 238 631,84	168 252 039,31
Tilikauden ali-/ylijäämä	—24 880 681,22	199 568 257,03

Tase

	31.12.2001 €	31.12.2000 €
Vastaavaa		
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	1 287 576,26	988 027,19
Osakkeet ja osuudet	14 414 546,23	14 414 546,24
Muut sijoitukset	141 987,34	184 849,00
11)	15 844 109,83	15 587 422,43
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	177 023 706,22	134 773 936,15
Pääomalainat	16 874 563,75	9 926 911,16
Muut lainat	11 507 871,02	10 727 488,45
12)	205 406 140,99	155 428 335,76
Peruspääomasijoitukset		
Joukkovelkakirjalainat	124 266 334,66	138 532 313,43
Osakkeet ja osuudet	222 118 571,58	263 324 794,25
Rahasto-osuudet	38 890 051,99	25 112 058,74
Kiinteistösijoitukset	30 190 447,41	26 160 940,58
Muut sijoitukset	85 600 076,28	89 783 706,10
13)	501 065 481,92	542 913 813,10
	722 315 732,74	713 929 571,29
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset		
Siirtosaamiset 14)	5 545 726,42	9 430 100,13
Rahat ja pankkisaamiset	6 042 446,51	3 050 907,58
	11 588 172,93	12 481 007,71
Vastaavaa yhteensä	733 903 905,67	726 410 579,00
Vastattavaa		
Oma pääoma		
Peruspääoma	235 463 097,04	168 187 926,46
Edellisten tilikausien ylijäämä	403 375 310,12	271 082 223,67
Tilikauden ali-/ylijäämä	—24 880 681,22	199 568 257,03
	613 957 725,94	638 838 407,16
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Varaukset rahoitustoiminnasta	40 436 524,06	28 194 186,21
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen		
Saadut ennakkomaksut	2 664,09	0,00
Siirtovelat	22 397 338,22	19 369 402,97
Velat rahoitustoiminnasta 15)	57 109 653,36	40 008 582,66
	79 509 655,67	59 377 985,63
Vastattavaa yhteensä	733 903 905,67	726 410 579,00

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

Peruspääomasijoituksiin kuuluvat osakkeet, osuudet ja joukkovelkakirjalainat on arvostettu alimman arvon periaatteella joko alkuperäiseen hankintamenoon tai sitä alempaan käypään arvoon.

Kohdeyrityksiin ja rahastoihin tehtyjen pääomasijoitusten tasearvona on alkuperäinen hankintameno tai tätä alhaisempi sisäisen arvonnäilyksen arvo. Sisäinen arvonnäilyksen tehdään suorien kohdeyrityssijoitusten osalta kaksi kertaa vuodessa, ja vuoden lopulla tehtävän arvonnäilyksen perusteella tehdään tarvittavat arvostuksen muutokset tilinpäätökseen. Rahastosijoitusten arvioinnissa käytetään samoja periaatteita soveltuvin osin. Niiden arvostuksen pohjana on rahastojen ilmoittama oman salkkunsaa arvostus.

Kirjanpito noudattaa kirjanpitolain periaatteita seuraavin poikkeuksin:

— Yritysrahoituksen aikaisen vaiheen sijoituksiin (siemenrahoitus) tehdään varovaisuuden periaatteen mukainen kirjanpidon riskivaraus (varaus rahoitustoiminnasta).

— Teknologian kaupallistamisen sekä tutkimuksen, innovatiivisten hankkeiden ja koulutuksen menot kirjataan kuluksi, samoin näihin liittyvät lainat, joiden takaisinmaksu on ehdollinen.

— Rahoituspäätöksiin liittyvät palautukset (tulot) kirjataan vasta, kun maksu on saatu.

Tuloslaskelman liitetiedot (1 000 euroa)

Liitetiedoissa annetaan lisätietona selvitys tuloslaskelman erien sisällöstä. Liitetietojen yhteydessä esitetty numero viittaa tuloslaskelmaan.

Yritysrahoitus

1	Tuotot rahoituskohteista	2001	2000
	siemenrahoitus	246	1 427
	kasvuyritysten rahoitus ...	3 142	17 371
	rahastosijoitukset	3 679	40 587
	teknologian kaupallistaminen	150	58
		7 218	59 442

	2001	2000
Siemenrahoitus		
pääomanpalautukset	51	100
korot	174	324
myyntivoitot	0	925
muut tuotot	22	78
	246	1 427

	2001	2000
Kasvuyritysten rahoitus		
pääomanpalautukset	57	52
korot	231	271
myyntivoitot	2 250	4 685
osingot	279	12 358
muut tuotot	326	5
	3 142	17 371

	2001	2000
Rahastosijoitukset		
voitto-osuudet	3 291	40 455
korot	15	6
myyntivoitot	26	40
osingot	326	86
muut tuotot	20	0
	3 679	40 587

	2001	2000
Teknologian kaupallistaminen		
pääomanpalautukset	0	5
korot	11	0
osingot	139	53
	150	58

2	Kulut rahoituskohteista		
	siemenrahoitus	20 082	12 369
	kasvuyritysten rahoitus ...	4 560	2 000
	rahastosijoitukset	4 142	462
	PreSeed	943	0
	teknologian kaupallistaminen	714	902
		30 440	15 733

	2001	2000
Siemenrahoitus		
kulut rahoituskohteista ...	468	296
arvonlennus	7 372	7 947
riskivaruksen muutos ...	12 242	4 127
	20 082	12 369

	2001	2000
Kasvuyritysten rahoitus		
kulut rahoituskohteista ...	877	494
arvonlennus	3 683	1 506
	4 560	2 000

	2001	2000
Rahastosijoitukset		
kulut rahoituskohteista ...	—98	—133
arvonlennus	4 239	594
	4 142	462

	2001	2000
PreSeed		
kulut rahoituskohteista ...	943	0
	943	0
Teknologian kaupallista-		
minen		
kulut rahoituskohteista ...	714	724
arvonlennus	0	178
	714	902
3 Muut kulut		
siemenrahoitus	16	19
kasvuyritysten rahoitus ...	566	509
rahastosijoitukset	47	70
PreSeed	26	0
teknologian kaupallista-		
minen	73	81
	729	679

Tutkimus, innovatiiviset hankkeet ja koulutus

	2001	2000
4 Tuotot rahoituskohteista		
tutkimukset	15	32
	15	32
5 Kulut rahoituskohteista		
tutkimukset	2 095	2 382
innovatiiviset hankkeet ...	4 505	1 850
koulutus	1 119	833
	7 719	5 066
6 Muut kulut		
tutkimukset	178	88
innovatiiviset hankkeet ...	12	0
koulutus	83	41
	273	128

Tilikauden aikana rahoitettiin yhteensä 38 tutkimus-, koulutus- ja innovatiivista hanketta. Merkittävimpiä näistä olivat seuraavat:

Tutkimus

Innovaatiojärjestelmän tutkimusohjelma
Suomen tietoyhteiskuntamalli
Eurooppa 2020
Uusi talous
Kokemuksia kansallisista teknologian
ennakoinneista
Tulos- ja voittopalkkiojärjestelmät

Innovatiivinen toiminta

Oppivat seutukunnat
Itä-Suomen sosiaalisten innovaatioiden

keskus
Tietoyhteiskunnan kärkiverkosto
Taitoteknologian pilotit

Koulutus

Suomi 2015
Talouspolitiikka 2000+
Russian Future-Makers in Finland
Talouspolitiikan foorumi ja paneeli

Hallinto

	2001	2000
7 Henkilöstökulut		
Henkilöstökulut		
palkat	4 072	3 362
eläkekulut	881	698
muut henkilösivukulut	948	857
	5 901	4 918

Henkilökunnan lukumäärä tilikauden
päätyessä

yrityusrahoitus	28	24
tutkimukset ja koulutus ..	13	13
hallinto	33	28
	74	65

Hallinnon henkilökunnasta kaksi oli äitiysloma-

alla.
Sitrassa toimivan projektihenkilökunnan
määrä oli 15 (vuonna 2000 19). Näiden palkka-
ym. henkilösivukulut olivat 1,3 miljoonaa euroa
ja ne sisältyvät rahoituskohteiden kuluihin.

	2001	2000
8 Poistot		
Suunnitelman mukaiset		
poistot		
koneet ja kalusto	494	528
muut pitkävaikutteiset		
menot	67	55
toimitilojen perusparan-		
nukset	62	62
	622	644

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu
käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen
käyttöiän mukaisina tasapoistoina alkuperäises-
tä hankintahinnasta.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat

muut pitkävaikutteiset menot	5 vuotta
toimitilojen perusparannukset ...	10 vuotta
koneet ja kalusto	5 vuotta
atk-laitteet, jotka hankittu	
1.1.1999 jälkeen	3 vuotta

Sijoitusomaisuuden poistot 0,3 miljoonaa euroa on laskettu käyttöomaisuushyödykkeiden poistoja vastaavalla tavalla ja sisällytetty sijoitustoiminnan kuluihin.

Sijoitustoiminta

	2001	2000
9 Sijoitustoiminnan tuotot		
myyntivoitot	58 322	222 657
korkotuotot	11 123	11 500
kurssivoitot	4 209	1 241
valuuttakurssivoitot	3 019	4 425
osinkotuotot	10 135	8 349
vuokratuotot	1 974	548
voitto-osuudet	73	0
	<u>88 855</u>	<u>248 721</u>

	2001	2000
10 Sijoitustoiminnan kulut		
arvonlennukset	55 197	71 562
palautuneet arvonlennukset	—3 212	—1 469
myyntitappiot	18 496	5 328
kurssitappiot	1 837	1 488
valuuttakurssitappiot	539	1 818
omaisuudenhoitopalkkiot	880	981
kiinteistökulut	627	629
kiint.yhtiöosakk. pal.		
arvonl./arvonl.	—730	—60
muut kulut	—17	193
	<u>73 617</u>	<u>80 469</u>

Arvonlennukset on tehty hankintaerittäin. Sekä kotimaisissa että ulkomaisissa osakkeissa on käytetty viimeistä kaupankäyntikurssia. Joukkovelkakirjalainojen arvostuksessa on käytetty HEXin ilmoittamaa kurssia.

Taseen liitetiedot (1 000 euroa)

Liitetiedoissa annetaan lisätietona selvitys taseen erien sisällöstä. Liitetietojen yhteydessä esitetty numero viittaa taseeseen.

11 Aineelliset hyödykkeet

Tilikauden aikana on tehty käyttöomaisuushankintoja 0,9 miljoonalla eurolla (vuonna 2000 15,5 miljoonalla).

	Hankintameno 31.12.2001	Kert.suunn. muk. poistot 31.12.2001	Kirjanpito- arvo 31.12.2001
koneet ja kalusto	2 620	1 486	1 134
muut pitkävaikutteiset menot	383	253	130
toimitilojen perusparannukset	617	605	12
muut aineelliset hyödykkeet	153	0	153
	<u>3 773</u>	<u>2 344</u>	<u>1 429</u>
	2001		2000
osakkeet ja osuudet			
toimitilaosakkeet	14 405		14 405
muut osakkeet	9		9
	<u>14 415</u>		<u>14 415</u>

12 Sijoitukset

	2001	muutos	2000
siemenrahoitus	40 437	12 242	28 194
kasvuyritysten rahoitus	41 297	13 130	28 168
rahastosijoitukset	120 283	24 606	95 677
teknologian kaupallistaminen	3 000	—252	3 252
muut sijoitukset	390	252	138
	205 406	49 978	155 428

Siemenrahoitus, 58 yritystä

Abmin Technologies Oy	Lamicon Oy Ltd
Add2Phone Oy	LT Linkkitechdas Oy
Aislo Oy	Medineuvo Oy
Arbonaut Oy	Medixine Oy
Artscan Oy	Meteori Books Oy
Bio-Nobile Oy	Mevire Oy
BioTie Therapies Oyj	MobiDiag Oy
Bonalyse Oy	Nanobac Oy
Chempolis Oy	Nanoway Oy
Central Pharma Ltd Oy	Neoforest Oy
EigenValue Oy	Neomed Oy
Elcard Oy	Nexstim Oy
Enterprixe Software Ltd	Novasso Oy
FIT Biotech Oyj Plc	Oseir Oy
Focus Inhalation Oy	Osfix International Oy
Food Automation Finland Oy	Panphonics Oy
Galilaeus Oy	Pharmatory Oy
Geniem Oy	Polymer Corex Kuopio Oy
Glocal Oy	Privanet Capital Oyj
GWM-Systems Oy	Quantronics Oy
Hauler Oy	SafetyCity Ltd Oy
HMM Software Oy	Smartner Information Systems Oy
Hormos Medical Oy Ltd	SourceCode Finland Oy
Ipsat Therapies Oy	Spectrum Medical Sciences Oy
IST International Security Technology Oy	Taika Technologies Oy
IWS International Oy	u-NAV Microelectronics Corporation
Juventus Pharma Oy Ltd	Unicrop Oy
Karyon Oy	Uniqmed Oy
Kultaturve Oy	Voxlab Oy

Sijoitukset

	31.12.2001	muutos	31.12.2000
osakkeet ja osuudet	33 660	3 750	29 910
pääomalainat	14 821	6 429	8 392
muut lainat	2 734	—109	2 843
arvonlennukset	—10 779	2 171	—12 950
	40 437	12 242	28 194

Uusia siemenvaiheen yrityksiä on tilikauden aikana tullut 18. Näihin on sijoitettu yhteensä 12,1 miljoonaa euroa. Tilikauden aikana on poistunut 19 siemenvaiheen yritystä. Näistä yksi on myyty, yksi on purettu selvitystilamenettelyn

kautta, yksi on asetettu konkurssiin (alkuperäinen sijoitus 0,5 miljoonaa euroa), kymmenen on siirretty kasvuyrityksiin ja kuusi yritystä on poistettu aktiiviportfoliosta.

Kasvuyritysrahoitus, 63 yritystä

Aplac Solutions Oy	Medhelp Ab
Aplicom Oy	Medikro Oy
Audibit Oy	Mega Elektroniikka Oy
B-Band Oy	Megatrex Oy
Bevesys Oy	Mehiläinen Oy
Biofons Oy	Moduleo Oy
BPM Group Oy	Mytek Oy
Camelina Oy	Neorem Magnets Oy
DBC International Ltd Oy	Okmetic Oyj
Delfin Technologies Oy	Optatech Oy
DeskArtes Oy	Pharming Health Care Products
Diomed Inc.	Porin Teollisuusautomaatio Oy
FibroGen Inc.	Prowellness Oy
Fimet Oy	Puuman Oy
Finnsonic Oy	QPR Software Oy
Fluid-Bag Oy Ab	R 5 Vision Oy
Fluilogic Oy	Rados Technology Oy
FoodFiles Oy Ltd	Reactionlab Oy
Heptagon Oy	Setec Oy
Hidex Oy	Shanghai Fimet Medical Instruments
Innomedica Oy	Company Ltd.
Innotrac Diagnostics Oy	Smilehouse Oy
Ion Blast Oy	Stick Tech Ltd Oy
Kibron Oy	Synron Tech Oy
Kielikone Oy	Sysline Oy
Kivia Oy	Tapvei Oy
KSV Instruments Oy	Tassu-Taimisuoja Oy
Kuntokumppanit Oy	Toolmakers Lahti Oy
Labmaster Oy	TR-Tech. Int. Oy
Mail Systems Oy	Welfare Communications Oy
MAP Medical Technologies Oy	Vista Communication Instruments Oy
Mechanical Assembly and Consulting MAC Oy	VLSI Solution Oy

Sijoitukset

	31.12.2001	muutos	31.12.2000
osakkeet ja osuudet	42 825	13 443	29 382
pääomalainat	7 456	1 593	5 863
muut lainat	5 080	1 065	4 015
arvonlennukset	—14 064	—2 973	—11 091
	41 297	13 130	28 168

Tilikauden aikana on tullut viisi uutta kasvu-yritystä. Lisäksi kymmenen yritystä on siirretty siemenvaiheesta kasvuvaiheeseen. Seitsemän kasvuyritystä on tilikauden aikana poistunut.

Näistä neljä on myyty, yksi on fuusioitu siemen-vaiheen yritykseen, yksi purettu selvitystilame-nettelyn kautta ja yksi yritys on poistettu aktiivi-portfoliosta.

Rahastosijoitukset

	31.12.2001	muutos	31.12.2000
kansainväliset rahastot ja hallintoyhtiöt	60 702	9 118	51 584
alueelliset rahastot ja hallintoyhtiöt	17 486	3 505	13 981
muut kotimaiset rahastot ja hallintoyhtiöt	42 095	11 983	30 112
	120 283	24 606	95 677

Kansainväliset rahastot ja hallintoyhtiöt

Rahastot

Advanced European Technologies N.V.
 Apple Tree Ventures II L.P.
 Associated Venture Investors III
 Atlas Venture Fund III
 Baltic Investment Fund I
 Baltic Investment Fund II
 Baltic Investment Fund III
 Baring Capricorn Ventures
 Boston Millennia Partners LP
 Crescendo III, L.P.
 Diamondhead Ventures L.P.
 Edison Venture Fund IV
 European Renaissance Capital L.P.
 Euroventures Nordica II B.V.
 First European Fund Investments
 Global Private Equity II L.P.
 Hambros Advanced Technology Trust II L.P.
 Hambros Advanced Technology Trust III
 L.P.
 HealthCap 1999 KB
 InnKap 2 Partners

InnKap 3 Partners
 Merlin Biosciences Fund L.P.
 Norum (Cyprus) Ltd
 Russian Technology Fund L.P.
 Strategic European Technologies N.V.
 Technologieholding Central and Eastern
 European Fund N.V.
 Trident Capital Fund V
 Ventech Capital II L.P.

Hallintoyhtiöt

3TS Venture Partners Oy
 Baltcap Oy *)
 Baltic Investment Fund Management Ltd
 Baltic Venture Advisers Oy
 BIF Management Ltd *)
 EQM Proventure Oy
 European Fund Investments Carried Interest
 Unit Trust
 Nordic Venture Partners Ltd
 Nordic Russian Venture Partners Ltd *)
 Norum (Cyprus) Ltd
 RTF Management Ltd

*) omistus Sitra Management Oy:n kautta

Tilikauden aikana on tehty kolme uutta kansainvälistä rahastosijoitusta. Näihin 28 rahastoon ja kahdeksaan hallintoyhtiöön on sijoitettu

	31.12.2001	muutos	31.12.2000
osakkeet ja osuudet	62 965	13 499	49 466
pääomalainat	0	0	0
muut lainat	3 183	—142	3 324
arvonlennukset	—5 446	—4 240	—1 206
	<u>60 702</u>	<u>9 118</u>	<u>51 584</u>

Alueelliset rahastot ja hallintoyhtiöt

Rahastot

Aboa Venture Ky
 Aboa Venture III Ky
 Ganal Venture Ky
 Grow How Rahasto I Ky
 Indekon Oy
 Innoventure Oy
 Karinvest Oy
 Lapin Rahasto I Ky
 Matkailunkehitys Nordia Oy
 Midinvest Oy
 Midinvest I Ky
 Pikespo Invest Oy Ltd
 Savon Teknia Oy
 Seedcap Ky
 Spinno-seed Oy
 Teknoventure Oy
 Vakka-Suomen Pääomarahasto Ky

Hallintoyhtiöt

Aboa Venture Management Oy
 Innofinance Oy
 Nordia Management Oy
 Sentio Invest Oy
 Teknia Invest Oy
 Teknoventure Management Oy

Tilikauden aikana on tehty kolme uutta alueellista rahastosijoitusta. Näihin 17 alueelliseen rahastoon ja kuuteen hallintoyhtiöön on sijoitettu

	31.12.2001	muutos	31.12.2000
osakkeet ja osuudet	17 486	3 505	13 981
pääomalainat	0	0	0
muut lainat	0	0	0
arvonlennukset	0	0	0
	<u>17 486</u>	<u>3 505</u>	<u>13 981</u>

Muut kotimaiset rahastot ja hallintoyhtiöt

Rahastot

Bio Fund Ventures I Ky
 Bio Fund Ventures II Ky
 Bio Fund Ventures III Ky
 CIM Venture Fund for Creative Industries Ky
 Eqvitec Teknologiarahasto I Ky
 Eqvitec Teknologiarahasto II Ky
 Finnventure Rahasto II Ky
 Finnventure Rahasto III Ky
 MB Equity Fund Ky

Hallintoyhtiöt

Sitra Management Oy
 Bio Fund Management Oy *)
 Eqvitec Partners Oy *)

*) omistus Sitra Management Oy:n kautta

Tilikauden aikana on tehty kolme uutta kotimaista rahastosijoitusta. Näihin yhdeksään rahastoon ja yhteen hallintoyhtiöön on sijoitettu

	31.12.2001	muutos	31.12.2000
osakkeet ja osuudet	38 725	11 983	26 742
pääomalainat	0	0	0
muut lainat	3 370	0	3 370
arvonlennukset	0	0	0
	42 095	11 983	30 112

Teknologian kaupallistaminen

AboaTech Oy Ab
 Culminatum Oy
 Finn-Medi Tutkimus Oy
 Helsingin Tiedepuisto Oy
 Helsingin Yliopiston Holding Oy

Innokarelia Oy
 Innopoli Oy
 Licentia Oy
 Oulutech Oy
 Sitrans Oy Ltd
 Tuotekehitys Oy Tamlink

Tilikauden aikana kaksi teknologian kaupallistamisyhtiötä on fuusioitu toisiinsa. Lisäksi yksi teknologian kaupallistamisyhtiö on lakannut. Näihin 11 kohteeseen on sijoitettu

	31.12.2001	muutos	31.12.2000
osakkeet ja osuudet	2 442	—76	2 518
pääomalainat	593	—252	845
muut lainat	143	0	143
arvonlennukset	—178	76	—254
	3 000	—252	3 252

Muut sijoitukset

NASDAQ Europe S.A.

Navicre Oy

Aktiiviportfolioista poistetut yritykset 15 kpl

Näihin 17 kohteeseen on sijoitettu

	31.12.2001	muutos	31.12.2000
osakkeet ja osuudet	7 771	5 711	2 060
pääomalainat	1 825	739	1 086
muut lainat	1 029	313	716
arvonlennukset	—10 235	—6 511	—3 724
	390	252	138

13 Peruspääomasijoitukset

	2001	2000
Pitkäaikaiset sijoitukset		
joukkovelkakirjalainat	124 266	138 532
kotimaiset osakkeet	134 277	162 943
ulkomaiset osakkeet	87 843	100 382
rahasto-osuudet	38 890	25 112
kiinteistösijoitukset	30 190	26 161
Lyhytaikaiset sijoitukset		
joukkovelkakirjalainat	6 465	15 218
sijoitustodistukset	76 862	69 581
omaisuudenhoitotilit	2 188	4 859
muut lyhytaikaiset sijoitukset	85	126
	501 065	542 914

Sijoitusomaisuuteen kuuluvien julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden ja osuuksien aktivoitujen hankintamenojen ja markkina-arvon erotus:

markkina-arvo yhteensä ..	494 093	796 641
vastaava kirjanpitoarvo ..	222 119	266 452
erotus	271 974	530 189

14 Siirtosaamiset

Sijoitustoiminnan tuottoihin kirjatut siirtyvät korot ja avoimet kaupat tilikaudelta ovat 4,6 miljoonaa euroa.

15 Velat rahoitustoiminnasta

Velat rahoitustoiminnasta muodostuvat rahoitus sopimuksista, joista sopimus on solmittu ja Sitran maksuvelvollisuus on syntynyt.

Kuluksi kirjatut lainat, joihin liittyy takaisin saantimahdollisuus 31.12.2001

Kuluksi kirjattuja lainoja, joihin liittyy takaisin saantimahdollisuus, oli tilikauden lopussa yhteensä 2,3 miljoonaa euroa (vuonna 2000 1,9 miljoonaa). Lainoista 0,2 miljoonaa (0,2) on sellaisia, joiden takaisinmaksuehto on toteutunut ja takaisinmaksu tapahtuu kiinteään aikataulun mukaan, ja 1,4 miljoonaa (1,1) lainoja, joiden takaisinmaksu määräytyy kiinteään aikataulun sijaan rojalitiperusteisesti. Lainoja, joiden takaisinmaksuehto ei ole toteutunut tai joiden takaisinmaksusta ei ole vielä tehty sopimusta, on yhteensä 0,8 miljoonaa euroa (0,5).

Kirjaamattomat sitoumukset 31.12.2001

Rahoituspäätös tehty, mutta sopimus
solmimatta

	2001	2000
Siemenrahoitus	13 232	14 450
Kasvuyritysten rahoitus ..	5 492	7 564
Rahastosijoitukset	8 030	14 047
PreSeed-rahoitus	3 715	0
Teknologian kaupallista- minen	744	316
Tutkimukset	2 393	3 118
Innovatiiviset hankkeet ...	11 019	14 843
	44 625	54 338

Takaukset

Takaukset muiden puolesta ovat yhteensä 0,1
miljoonaa euroa (vuonna 2000 0,1 miljoonaa).

Helsingissä 8. päivänä helmikuuta 2002

Raimo Sailas
Esko Ollila

Erkki Virtanen
Hannele Pohjola

Markku Linna
Aatto Prihti

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Eduskunnan valitsemina tilintarkastajina olemme suorittaneet Suomen itsenäisyyden juhlarahaston tilinpäätöksen ja kirjanpidon sekä hallinnon tarkastuksen tilivuodelta 2001 hyvän tilintarkastustavan mukaisesti.

KHT-yhteisö SVH Pricewaterhouse Coopers Oy on suorittanut rahaston sisäisen tarkastuksen ja rahoituskohteiden tarkastuksen. Olemme perehtyneet tarkastuksista laadittuihin kertomuksiin.

Tilinpäätös, joka osoittaa alijäämää 24 880 681,22 euroa, on laadittu voimassa olevien säännösten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot rahaston toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Esitämme tuloslaskelman ja taseen vahvistamista sekä vastuuvapauden myöntämistä hallituksen jäsenille ja yliasiamiehelle tarkastamaltamme tilivuodelta. Puollamme tilivuoden alijäämän käsittelyä hallituksen toimintakertomuksessaan esittämällä tavalla.

Helsingissä 25. päivänä helmikuuta 2002

Johannes Leppänen

Juha Karpio

Iivo Polvi, JHTT, HTM

Reino Majala, KHT

Matti Saarinen

./. Kalervo Virtanen, KHT

